

HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ TIP FAKÜLTESİ HALK SAĞLIĞI ANABİLİM DALI
TOPLUM İÇİN BİLGİLENDİRME DİZİSİ (2021/2022-27)

ENERJİ VERİMLİLİĞİ HAFTASI
10-16 OCAK (2022)

Enerji verimliliği, günlük yaşamda ve endüstriyel alanda aynı hizmet ve ürünleri daha az enerji kullanımı ile elde edebilmektir. Enerji verimliliği birey ve toplum yönünden iklime en az zararlı şekilde sürdürülebilir büyümeyi sağlamaktadır¹. T.C. Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı tarafından Ulusal Enerji Verimliliği Eylem Planı (2017-2023) (UEVEP) oluşturulmuştur. Ulusal Enerji Verimliliği Eylem Planı ve İzleme ve Yönlendirme Kurulu 7 Aralık 2019 tarihinde ulusal düzeyde enerji verimliliği stratejilerinin belirlenmesi, eylem plan ve programlarının hazırlanması için kurulmuştur. Ulusal Enerji Verimliliği Eylem Planı kapsamında tanımlanan 6 kategori bina ve hizmetler, enerji, ulaştırma, sanayi ve teknoloji, tarım ve yatay konular olmak üzere 55 eylem ile 2023 yılında Türkiye'nin birincil enerji tüketiminin %14 azaltılması hedeflenmektedir². UEVEP 2017-2020 yılı gelişim raporunda bina ve hizmetler sektöründe Türkiye çapında bölgesel ısıtma sistemlerinin maliyet etkin analizlerinin yapılması, sanayi ve teknolojide enerji verili projelerin desteklenmesi öne çıkan konulardandır³.

Enerji tüketimini yaşam standartlarını düşürmeden sağlayacak birtakım öneriler T.C. Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı ve Dünya Bankası işbirliği ile yürütülen "Aklınla Verimli Yaşa" projesi kapsamında önerilmiştir. Enerji verimliliği ev, okul, iş yeri ve yolculuk sırasında alınabilecek önlemlerle birlikte, sanayi ve teknoloji, tarım ve ulaşım sektörlerinde de alınabilecek önlemleri içermektedir⁴.

Evde ve iç mekanlarda enerji verimliliği için,

- Elektrikli ev aletleri satın alırken enerji verimliliği etiketi olan, kullanım kılavuzu ve garanti belgesinin bulunduğu ev aletlerini tercih etmek,
- Klima satın alma ve kullanım sırasında,
 - Kullanılacak alana göre uygun kapasiteli model seçimi yapmak,

¹ [İnternet] <https://enerji.gov.tr/enerji-verimliliği> Erişim: 25.12.2021

² [İnternet] <https://enerji.gov.tr/bilgi-merkezi-enerji-verimliliği-ulusal-enerji-verimliliği-eylem-planı> Erişim: 25.12.2021

³ [İnternet]

<https://enerji.gov.tr//Media/Dizin/EVCED/tr/EnerjiVerimlili%C4%9Fi/UlusalEnerjiVerimlili%C4%9FiEylemPlan%C4%B1/Belgeler/UEVEP2020gelisimraportrv2.pdf> Erişim: 25.12.2021

⁴ [İnternet] <https://aklinlaverimliyasa.com/> Erişim: 26.12.2021

HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ TIP FAKÜLTESİ HALK SAĞLIĞI ANABİLİM DALI
TOPLUM İÇİN BİLGİLENDİRME DİZİSİ (2021/2022-27)

- Bulunulan iklim şartları gözetilerek ısıtma-soğutma amacına göre karar vermek,
- Verimli, ortamın ısısına göre çalışma kapasitesini ayarlayabilen inverter tipi modelleri tercih etmek,
- Klima filtrelerini üretici tavsiyesine uygun aralıklarla temizlemek,
- Klima zamanlama ayarlarını kullanarak, ihtiyaç duyulan zamanlarda cihazı çalıştırmak,
- Klimanın iç ve dış ünitesinde hava giriş çıkışının açık olmasına özen göstermek,
- Sıcak günlerde perde, jaluzi gibi önlemlerle evin fazla ısınmasını önlemek önemlidir.
- Mutfak aspiratöre satın alımı ve kullanımında,
 - Kullanılacak alanının imkanlarına göre bacalı-bacasız model, uygun kapasiteli cihaz tercihi yapmak,
 - Satın alım öncesinde montaj yerinin uygunluğunu kontrol etmek, ocağın üzerinden 65 cm yüksekliğe monte etmek,
 - Havalandırma borularını uygun şekilde monte etmek, aspiratörün filtrelerini belirli aralıklarla temizlemek önemlidir.
- Fırın satın alım ve kullanımında,
 - Yüksek enerji sınıfına sahip fırınları tercih etmek,
 - Donmuş yiyeceğin fırın öncesinde çözülmesini sağlamak,
 - İhtiyaç duyulan pişirme süresinden birkaç dakika önce fırını kapatmak,
 - Kullanım sırasında kapağını gerekmedikçe açmamak önemlidir.
- Çamaşır kurutma makinesi satın alım ve kullanımında,
 - Yüksek enerji verimli modelleri tercih etmek,
 - Kurutma işlemi öncesinde giysileri çamaşır makinasında yüksek devirde sıkmak, fazla suyun uzaklaşmasını sağlamak,
 - Tavsiye edilen maksimum dolum miktarını aşmamak,
 - Aynı tip giysileri bir arada kurutmak önemlidir.
- Çamaşır makinası satın alım ve kullanımında,
 - Yüksek enerji sınıfına sahip ve daha az su tüketen çamaşır makinelerini tercih etmek,
 - Çamaşırın tipi/kirlilik düzeyine uygun programı tercih etmek,

HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ TIP FAKÜLTESİ HALK SAĞLIĞI ANABİLİM DALI
TOPLUM İÇİN BİLGİLENDİRME DİZİSİ (2021/2022-27)

- Çamaşır makinesini kapasiteyi aşmayacak şekilde tam dolulukta çalıştırmak önemlidir.
- Bulaşık makinası satın alım ve kullanımında,
 - Daha yüksek enerji sınıfına sahip ve daha az su tüketen bulaşık makinelerini tercih etmek,
 - Gereksinim olmaksızın ön yıkama programını kullanmamak,
 - Makine içinde bulaşıkları uygun yerleştirmek önemlidir.
- Buzdolabı satın alımı ve kullanımında,
 - Yüksek enerji sınıfına sahip buzdolaplarını tercih etmek,
 - Buzdolabının evde güneş ve diğer ısı kaynaklarından uzakta tutmak,
 - Gıdaları olabilen en az ambalaj malzemesi ile buzdolabına yerleştirmek,
 - Buzdolabının içerisinde arka ve yanlarda uygun hava akımı için boşluk bırakmak,
 - Sıvı gıdaları üzeri kapalı saklamak, artan nem nedeni ile buzdolabının fazla çalışmasını önlemek önemlidir.
- Televizyon, müzik seti, bilgisayar gibi elektronik aletler stand-by (bekleme) konumunda da yıllık enerji tüketiminin %5-7'si elektrik tüketmeye devam eder, kullanılmadığı zamanlar tamamen kapatmak ve fişlerini çekmek enerji verimliliği için önemlidir.
- Evde aydınlatmada,
 - Az enerji tüketen ve uzun ömürlü LED lamba kullanımı,
 - Işık miktarını kontrol edebilme özelliğine sahip lambalar tercih etmek,
 - Işık geçişini engelleyen abajurlar kullanmamak,
 - Güneş ışığını en verimli kullanabilecek şekilde düzenlemeleri yapmak,
 - Odaları açık renkle boyayarak aydınlatmayı kolaylaştırmak,
 - Aydınlatmada hareket sensörü kullanımına geçmek önemlidir.
- Elektrik süpürgesi kullanımında su hazneli modeller tercih etmek, elektrikli süpürge torbası/haznesini sık boşaltmak enerji tüketimini azaltmaktadır. Emiş kaybını önlemek için fırça ve boruları temizleyerek, yılda en az bir kez motor bölümünü açıp, buradaki toz ve pamukçuklar temizlenmelidir.

HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ TIP FAKÜLTESİ HALK SAĞLIĞI ANABİLİM DALI
TOPLUM İÇİN BİLGİLENDİRME DİZİSİ (2021/2022-27)

- Çamaşırları düzgün asmak ve kurutmak ütülerken daha az enerji tüketimini sağlar. Ütü fişini, ütöleme işi bitmeden birkaç dakika önce prizden çekerek enerji tasarrufu sağlanabilir. 1500 Watt bir ütünün 5 dakikada harcadığı enerji, 15 Watt bir ampulün 8 saatte harcadığı enerjiye eşittir.
- Isınmada enerji verimliliği için,
 - Ev yalıtımını sağlamak,
 - Çift cam kullanmak,
 - Evlerin güneş alan pencerelerini gün ışığından en fazla yararlanacak şekilde kullanmak,
 - Odaların havalandırılması sırasında ısıtıcıyı kapatmak önemlidir⁵.

Yolculuk ve ulaşım da enerji verimliliği için,

- Kısa mesafelere yürümek, yüksek motor hacimli araçları gerekmedikçe kullanmamak,
- Toplu ulaşım araçlarını tercih etmek,
- Araç lastik hava ayarlarını düzenli kontrol etmek,
- Araçta bulunan 100 kiloluk bir yük, 100 kilometrede 1 litre daha fazla yakıt tüketimine neden olacağından bagajda gereksiz eşya bulundurmamak,
- Karayolu ulaşımı yerine demiryolu ve denizyolu ulaşımını tercih etmek,
- Otomobili 95 km/saat hızın üzerinde kullanmamak ve gereksiz ani fren ve gaza basmaktan kaçınmak önemlidir⁶.

Sanayi ve teknoloji de enerji verimliliği yenilenebilir enerji uygulamaları ile tesisin işletim maliyetlerinde azaltmakla beraber çevresel olumsuz etkilerin azaltılması için de önemlidir⁷. Ulaşım ağlarında toplu

⁵ [İnternet] <https://aklinlaverimliyasa.com/nasil-verimli-yasarim/mikro-olcekte-enerji-verimliliği/evde-enerji-verimliliği> Erişim: 26.12.2021

⁶ [İnternet] <https://aklinlaverimliyasa.com/nasil-verimli-yasarim/mikro-olcekte-enerji-verimliliği/yolda-enerji-verimliliği> Erişim: 26.12.2021

⁷ [İnternet] <https://aklinlaverimliyasa.com/nasil-verimli-yasarim/makro-olcekte-enerji-verimliliği/sanayi-ve-teknolojide-enerji-verimliliği> Erişim: 26.12.2021

HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ TIP FAKÜLTESİ HALK SAĞLIĞI ANABİLİM DALI
TOPLUM İÇİN BİLGİLENDİRME DİZİSİ (2021/2022-27)

ulaşımı arttırılmaya yönelik girişimlerin yapılması ve şehir trafik sinyalizasyon sistemlerinin güçlendirilerek duraklamaları azaltacak şekilde trafik akışının sağlanması enerji verimliliği açısından önemlidir⁸.

⁸ [İnternet] <https://aklinlaverimliyasa.com/nasil-verimli-yasarim/makro-olcekte-enerji-verimliliği/guclu-sinyalizasyon-altyapisi-ve-trafik-yonetimi> Erişim: 26.12.2021